

Raadsvergadering Doetinchem 14 maart 2024

Voorzitter,

Dank voor het bieden van deze gelegenheid om in te spreken. Mijn naam is Nadja Renkema, ik ben directeur-bestuurder van STMG Ondersteuning Thuis en wij zijn een zorgaanbieder voor hulp in de huishouding en hebben al sinds 2018 een raamovereenkomst met uw gemeente.

De aanleiding om in te spreken is het feit dat de indexatie van de tarieven door uw gemeente niet dekkend is om de grote cao-verhogingen op te vangen. Het openbreken van de CAO in 2023 en verhogen van het loon voor onze zorgmedewerkers was noodzakelijk om mensen te behouden voor de zorg. Om de continuïteit van onze ondersteuning aan uw inwoners te borgen vragen wij hiervoor uw aandacht.

Deze oproep doe ik mede namens collega zorgaanbieders Sientje, ZorgPlus, BiOns en Vitaal Thuiszorg. Gezamenlijk zorgen wij voor een schoon huis bij uw inwoners daar waar dat nodig is.

De inwoners waarvoor wij werken kunnen hier niet meer zelf in voorzien. Wij leveren al sinds oktober 2023 zorg tegen een kostprijs die aanzienlijk hoger is dan de door u betaalde tarieven. Dit hebben wij gedaan in afwachting op nieuws over aanpassing van de tarieven.

Wij zijn wettelijk verplicht de CAO toe te passen en hebben daarom minimaal een vergelijkbare stijging van tarief nodig om kostendekkend te kunnen blijven werken. Bericht over de definitieve tariefaanpassing ontvingen wij vlak voor de kerst en de geboden verhoging voor 2024 is onvoldoende om de kostenstijgingen op te vangen. Wij hebben dit kenbaar gemaakt met een verzoek nogmaals kritisch naar het geboden tarief te kijken.

Uw college heeft onze vraag serieus genomen, heeft zich laten adviseren en een afweging gemaakt. Helaas moeten wij vaststellen dat het de afgelopen twee maanden niet is gelukt om te komen tot een kostendekkende oplossing. Wij zijn ons ervan bewust dat de toenemende zorgkosten voor een ouder wordende samenleving voor gemeenten problematisch zijn. Helemaal omdat deze kostenstijgingen niet altijd 1 op 1 worden gecompenseerd in de algemene uitkering.

In 2022 is er met uw zorgaanbieders via een aanbesteding een raamovereenkomst Hulp bij Huishouden afgesloten voor de periode 2022-2025. Destijds heeft er een extern tarievenonderzoek plaatsgevonden in opdracht van uw college. In de raamovereenkomst zijn ook afspraken gemaakt over de toekomstige indexaties van de tarieven en dat die zou plaatsvinden op basis van de OVA-systematiek. De OVA-systematiek voorziet in een indexatie die gebaseerd is op een landelijk gemiddelde loonontwikkeling en niet specifiek voor de zorg.

Echter! Destijds was niet voorzien dat er een extreme cao-stijging voor de zorg zou plaatsvinden!

De CAO werd opgebroken omdat er te weinig werd betaald om medewerkers te behouden voor de sector en de arbeidsmarktkrapte zou leiden tot te weinig beschikbaarheid van personeel.

In juni 2023 kwam er een nieuwe CAO voor onze sector. De lonen stegen met terugwerkende kracht vanaf 1 maart 2022 met in totaal 10% in 2023. Ondanks deze loonkostenstijging zijn de tarieven na juni 2023 niet meer aangepast. Wij hebben als zorgaanbieders dit tijdelijk zelf opgevangen in afwachting van het inwinnen van extern advies en besluitvorming door uw college.

In 2024 stijgen de lonen nogmaals met 5%. We hebben het over een totale loonstijging van in totaal 15%. Het is duidelijk dat dit veel meer is dan een landelijk gemiddelde loonstijging, die gemiddelde in Nederland in 2023 7,3% was. Bij een brutoloonstijging van 15% stijgen de totale personeelskosten

met 18 tot 20%. Naast de loonstijgingen zijn er ook nog eens bodembedragen vastgesteld voor de laagste loonschalen.

Wij hebben destijds bij het vaststellen van de grondslag van indexatie niet kunnen vermoeden, dat er sprake zou zijn van een dergelijke stijging waardoor er nu absoluut geen sprake is van een kostendekkend tarief!

De aannames die destijds zijn gedaan voor de grondslag van het tarief blijken ook niet realistisch. Zo is er rekening gehouden met een verzuim van 6,6 % terwijl er landelijk in de zorg gemiddeld tussen de 9 en 10% ziekteverzuim is en dat is ook bij ons het geval, want ook wij hebben te maken met de structurele effecten van Covid-19. Wij investeren in verzuimpreventie en hebben een extra casemanager aangesteld maar het verzuim blijkt hard. Het is ook fysiek zwaar werk om als hulp in de huishouding te werken en in combinatie met de hogere leeftijd zien wij steeds meer uitval.

De hoogte van het uurloon dat wij wettelijk verplicht zijn te betalen en de hoogte van verzuim spelen natuurlijk een grote rol in onze kostprijs.

Ten tijde van het ondertekenen van de raamovereenkomst in 2022 was de nieuwe CAO nog niet bekend en wij hebben als zorgpartijen getekend vanuit het volste vertrouwen dat er reële tarieven zouden worden geboden.

Al in het voorjaar van 2023, bij het bekend maken van de tarieven voor 2023 hebben wij kenbaar gemaakt dat de geringe indexatie van het tarief niet kostendekkend waren.

In november 2023 hebben wij als zorgaanbieders de gelegenheid gekregen een gesprek te voeren met het college. In dit gesprek hebben wij inzage gegeven in onze kostprijs, ons ziekteverzuim en de functiemix. U moet weten dat zorgmedewerkers gemiddeld al lang in dienst zijn waardoor zij hoog in de loonschalen zitten. Wij hebben inhoudelijk kunnen toelichten waarom de methodiek voor indexatie, die was afgesproken achterhaald was en dat een reële tarief aanpassing noodzakelijk is. Wij hebben dit gesprek als constructief ervaren en het college zou nader onderzoek doen naar een reëel tarief.

Groot was onze teleurstelling dat uw college ons vlak voor kerst liet weten toch vast te houden aan de OVA-indexatie zoals vastgelegd in de raamovereenkomst. De afgelopen twee maanden hebben wij getracht weer in gesprek te komen met het college over de gevolgen die dit besluit heeft. De afgelopen twee jaar zijn de tarieven al laag geweest en na het tot stand komen van de CAO in 2023 zijn die niet aangepast. Compensatie voor het tekort op het tarief over het jaar 2023 is ons ook niet geboden. Hoewel uw college de tarieven voor 2024 extra heeft verhoogd blijft er een gat tussen het geboden tarief en onze kostprijs.

Geachte raad ik ga dit betoog afronden. Wij vragen aan uw raad middelen beschikbaar te stellen aan uw college om ons kostendekkende tarieven te kunnen bieden. Wij realiseren ons dat de uitkomst over wat een reëel tarief is kan verschillen, maar het verschil zoals dat er nu ligt is niet houdbaar voor nu en in de toekomst.

De continuïteit van de zorg aan kwetsbare inwoners is in het geding!

Wat u ook moet weten is dat onderzoek heeft aangetoond dat wanneer medewerkers eenmaal uit dienst gaan bij een zorgbedrijf hiervan 60% de zorg zal verlaten en ook niet meer zal terugkeren. Dit maakt de arbeidsmarktproblematiek die er al is alleen maar groter. Het is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid de zorg toekomstbestendig te maken.

Geachte leden van de gemeenteraad ik wil u danken voor uw tijd.